

ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО НАПРЕДЪКА ПО ПРОГРАМИТЕ, СЪФИНАНСИРАНИ СЪС СРЕДСТВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И НА СТРАНИТЕ ОТ ЕВРОПЕЙСКОТО ИКОНОМИЧЕСКО ПРОСТРАНСТВО

по т. 2 от дневния ред на редовно заседание на Комисията по европейските въпроси и контрол на европейските фондове в 44-то Народното събрание, 31.05.2017 г. /Информацията е изготвена от Централното координационно звено в Министерски съвет/

I. Програмен период 2007-2013

Едновременно със старта на програмите от програмния период 2014 – 2020, Управляващите и Сертифициращите органи приключваха отчитането на физическото и финансовото изпълнение на програмите от програмен период 2007-2013.

За изготвяне на пакета документи за окончателното приключване на седемте оперативни програми, съфинансирани от Структурните и Кохезионния фондове, беше създадена стройна организация с ясни срокове и разпределение на отговорностите между Управляващите, Сертифициращия и Одитния органи. Това позволи документите да бъдат изготвени и представени на Европейската комисия чрез електронната система за обмен на данни с Европейската комисия (SFC) в рамките на крайния срок 31 март 2017 г.

Равносметката за изминалия десетгодишен период е повече от положителна, като всички програми приключиха с изпълнение над 95 % (информация по програми в Приложение 1). За постигането на тези високи резултати принос имат всички участници в процеса на изпълнение, управление, наблюдение и контрол, а именно бенефициентите, междинните звена, управляващите органи, сертифициращия орган и одитния орган.

Самото приключване и подготовката на пакета към ЕК беше сериозно предизвикателство за представяне на обобщена информация за изпълнението на програмите, постигнатите резултати, отворените въпроси и научените уроци. Благодарение на общите усилия, пълната мобилизация и не на последно място добрата комуникация и координация между всички органи, България спази зададените срокове и предостави пълния набор от необходима информация на ЕК.

В средата на месец май България беше обект на одит от страна на Главна дирекция „Регионална и урбанистична политика“ към ЕК. Целта му беше да се проследи извършването на контролните дейности от страна на сертифициращия орган и одитния орган при изготвянето на документите по приключването. Одитната мисия беше изключително интензивна и в рамките на една седмица бяха извършени проверки на значителен обем документи и информация по пет от оперативните програми – ОП „Регионално развитие“, ОП „Околна среда, ОП „Транспорт“, ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ и ОП „Техническа помощ“. По време на заключителната среща от одита, одитният екип изрази своето удовлетворение, като на този етап не бяха установени съществени пропуски по отношение на отразяване на резултатите от извършените одити, нередности и др. Високо беше оценен и професионализма на екипите, участващи в одитната мисия от страна на одитния орган и на сертифициращия орган.

Одитната мисия е част от цялостната процедура по приключване и ще допринесе за формиране на становището на ЕК по представените от България до 31.03.2017 г.

документи по приключването на програмен период 2007-2013 за 5-те оперативни програми. Съгласно изискванията на Регламент (ЕО) 1083/2006 Комисията информира страната-членка за своето становище относно съдържанието на декларацията за приключване в срок до пет месеца от датата на получаването ѝ. За Република България се очаква становището на Комисията да се получи в периода юли-август 2017, като резултатите от тази одитна мисия ще бъдат от ключово значение за процедурата по затваряне на програмите.

По отношение на двете програми, съфинансирани от Европейския социален фонд, към момента няма официална информация за планиран одит от страна на ГД „Заетост, социални въпроси и приобщаване“, като българските отговорните органи са на разположение за предоставяне на всякаква информация и оказване на съдействие на ЕК, при необходимост.

Ангажимент на страната ни остава регулярното предоставяне на информация на ЕК във връзка с новорегистрирани случаи на нередности и финансови корекции по сертифицирани разходи, като сертифициращият орган изготвя процедура за докладването им към ЕК.

II. Програмен период 2014-2020

Общо изпълнение

Изпълнението на програмите продължава с добри темпове, които дават увереност, че няма да се стигне до загуба на средства по правилото за автоматично освобождаване и ще бъдат постигнати етапните цели за 2018 г. по програмите

Договорените средства към 22.05.2017 г. достигнаха 37.1% от бюджета на програмите, съфинансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове (включително ОП „Храни за нуждаещите се“), а реално изплатените средства – 9.7%. Добрите темпове на договаряне са предпоставка за увеличаване на плащанията както от Управляващите органи към бенефициентите, така и от Европейската комисия към България.

Усилията на Управляващите органи са насочени към процедурите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, за да се осигури достатъчно голям обем проекти в изпълнение, които да генерират плащания. Към момента са обявени над 190 процедури на стойност над 12 млрд. лева. Сключените договори с бенефициенти са над 3 500 на стойност 8.322 млрд. лева.

Предварителни условия

Работата по приключване изпълнението на предварителните условия. Към м. май от общо 45 условия са изпълнени 39: самооценката е приета от ЕК за всички, а в секторите на води, риск от бедствия, рибарство, статистически системи за ПРСР и ПМДР, обществени поръчки и интеграция на ромите процедурата е все още текуща. Неизпълнените 6 условия са в секторите иновации и наука (приложими за ОПИК и ОПНОИР), статистически системи (Оперативна програма „Околна среда“) и транспорт (засягат ОПТТИ и ОПРР).

За окончателното им изпълнение е необходимо приемане от Министерския съвет на няколко стратегически документа - актуализираната Национална пътна карта за научна инфраструктура; актуализираната Национална стратегия за развитие на научни изследвания (следва да бъде приета и от Народното събрание), Иновационна стратегия за интелигентна специализация и Интегрираната транспортна стратегия.

Изпълнението се планира да завърши в срок до юни 2017 г. и да бъде докладвано до Европейската комисия, съгласно изискванията: в срок до 30 юни в Годишните доклади за изпълнение на програмите и до 31 август в Доклада за напредъка по Споразумението за партньорство.

Законодателна рамка за усвояване на средствата от ЕСИФ

С приемането на наредбата за финансовите корекции във връзка с нарушения, установени при изпълнението на проекти, съфинансирани със средства от ЕСИФ (ПМС № 57/2017 г.) приключва започналият през 2016 г. процес по приемането на подзаконовата уредба към Закона за управление на ЕСИФ.

През тази година от Министерски съвет са измененията в ПМС № 70/2010 за координация при управлението на средствата от Европейския съюз и ПМС № 189/2016 за определяне на национални правила за допустимост, за привеждането на първия акт в съответствие със ЗУСЕСИФ и за подобряване на втория акт въз основа на опита от прилагането му до момента. Приети от МС са и измененията в ПМС 161/2016 за координация на ВОМР, с което са създадени необходимите предпоставки за съгласуваност и координираност между съответните европейски структурни и инвестиционни фондове, т.е. синхронизирани действия между всички управляващи органи и местните инициативни групи/местните инициативни рибарски групи. Приета бе и Националната методология за определяне на размера на единна ставка за разходи за организация и управление, която ще ускори прилагането на опростени разходи и ще доведе до намаляване на административната тежест както за бенефициентите, така и за самите Управляващи органи.

Напредък по програмите

Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ (ОПНОИР)

Договорените средства към 22.05.2017 г. достигнаха 24.4% от бюджета на програмата, а реално изплатените средства – 4.17%. Обявени са 16 процедури на стойност над 740 млн. лева, като са сключени 140 договора с бенефициенти за над 330 млн. лева.

Основно действие, което трябва да се предприеме във връзка с програмата, е приемането на Национална стратегия за развитие на научните изследвания, която има пряко отношение към изпълнението на приоритетна ос 1 и към едно от предварителните условия.

До края на 2017 г. предстои обявяването на процедури съгласно ИГРП 2017 както следва:

- Приоритетна ос 1 „Научни изследвания и технологично развитие“ – „Изграждане на регионални научни центрове“ с бюджет 110 млн. лева; „Уникални научни инфраструктури“ с бюджет 58 млн. лева
- Приоритетна ос 2 „Образование и учене през целия живот“ – „Да работим в България“ с бюджет 2 млн. лв.; „Адаптиране на системите за средно професионално и висше образование спрямо изискванията на пазара на труда в България“ с бюджет 2 млн. лв.
- Приоритетна ос 3 „Образователна среда за активно социално приобщаване“ – „Повишаване на капацитета на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна среда“ с бюджет 5 млн. лева; „Подкрепа на уязвими групи

за достъп до висше образование“ с бюджет 6.5 млн. лева; „Подкрепа за включване на деца, търсеци или получили международна закрила, в системата на предучилищното и училищното образование“ с бюджет 2 млн. лева.

Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ (ОПИК)

Договорените средства към 22.05.2017 г. достигнаха 44.77% от бюджета на програмата, а реално изплатените средства – 15.4%. Обявени са 19 процедури на стойност над 1 300 млн. лева, като са сключени 1 163 договора с бенефициенти за над 1 400 млн. лева. Подписано е и финансово споразумение с „Фонд мениджър на финансовите инструменти“ (ФМФИБ).

Приемането на Иновационната стратегия за интелигентна специализация е основна предпоставка за реализацията на мерките в програмата. Нейното приемане е в пряка връзка със спомената по-горе Национална стратегия за научни изследвания и Пътната карта за научна инфраструктура. В края на 2016 г. бе взето принципно решение за разширяване на допустимите дейности по програмата и включване като възможен проект за финансиране изграждането на газовата връзка между България и Гърция, с което се преодоляват предизвикателствата пред изпълнението на приоритетна ос 4 „Премахване на пречките в областта на сигурността на доставките на газ“.

До края на 2017 г. предстои да бъдат обявени 9 процедури (4 с конкурентен подбор и 5 с директен бенефициент), на обща стойност 366 млн. лв.:

- „Разработване на продуктови и производствени иновации“, с бюджет 68.45 млн. лв. Допустими бенефициенти са съществуващи предприятия в партньорство с научни организации. Ще се финансират тествания, придобиване на ДМА и софтуер, защита на индустриалната собственост и създаване на прототипи в областите на ИСИС.
- „Създаване и развитие на тематично фокусирани лаборатории“, с бюджет 9.77 млн. лв. Допустими бенефициенти – съществуващи средни и големи предприятия. Ще се финансират дейности за инвестиционна подкрепа за изграждане на нови, разширяване и модернизация на съществуващи такива лаборатории.
- „Надграждане и развитие на научно-технологичен парк „София Тех Парк“, с бюджет 39.5 млн. лв.
- „Насърчаване на предприемачеството в области, свързани с европейски и регионални предизвикателства“, с бюджет 67.2 млн. лв. Допустими кандидати са микро, малки и средни предприятия. Ще се финансират дейности за реализиране на предприемачески идеи и разработване на нови продукти и услуги в секторите на Националната стратегия за насърчаване на МСП.
- „Предоставяне на институционална подкрепа на Министерство на туризма за дейности, свързани с повишаване на капацитета на МСП в областта на туризма“, с бюджет 9.779 млн. лв.
- „Подобряване на бизнес средата за българските производители и създаване на условия за изпитване на съоръжения чрез подкрепа на Българския институт за метрология (БИМ) – конкретен бенефициент. Процедурата е с

бюджет 4 млн. лв. и ще финансира дейности, свързани с модернизация на изпитвателните лаборатории на БИМ.

- Подкрепа за дейността на АУЕР – конкретен бенефициент. Процедурата е с бюджет 7.8 млн. лв., като ще се финансират дейности, свързани с разширяване на обхвата на услугите в сферата на енергийната ефективност и производството на енергия от възобновяеми източници.
- „Подкрепа за пилотни и демонстрационни инициативи за ефективно използване на ресурсите“, с бюджет 71.644 млн. лв. и бенефициент – съществуващи МСП от преработващата промишленост. Ще се финансират инициативи за ефективно и устойчиво използване на ресурсите, в т.ч. в областта на отпадъци, води, рециклиране на материали.
- Фаза 2 На проект „Изграждане на междусистемна газова връзка между България и Сърбия“, с бюджет 88 млн. лв. и конкретен бенефициент Министерство на енергетиката.

По ОПИК е планирана и подкрепа чрез финансови инструменти по Приоритетна ос 1 „Технологично развитие и иновации“, Приоритетна ос 2 „Предприемачество и капацитет за растеж“ и Приоритетна ос 3 „Енергийна и ресурсна ефективност“. Тя ще се осъществява под формата на дългови и дялови инструменти, в допълнение на планираните операции за безвъзмездна финансова помощ. Общият размер на средствата за финансови инструменти възлиза на 460 млн. лева, от които 293.4 млн. лв. дялови инвестиции, 136.9 млн. лв. гаранции и 29.3 млн. лв. микрофинансиране. След провеждане на пазарните тестове за прецизиране на целевите групи, фондовете за дялови инвестиции се планира да стартират най-рано в края на 2017 г. Те са:

- Фонд за технологичен трансфер (59 млн. лв.)
- Фонд за начално финансиране (108 млн. лв.)
- Фонд за рисков капитал (49 млн. лв.)
- Мечанин фонд/Фонд растеж (78 млн. лв.)

Оперативна програма „Инициатива за малки и средни предприятия“

Подкрепата по оперативната програма в размер на 102 млн. евро (199,5 млн. лева) е предназначена за прилагането на един финансов инструмент: неограничени гаранции за предоставяне на капиталово облекчение на финансови посредници за нови портфейли за дългово финансиране на допустими МСП.

В края на 2016 г. ЕИФ подписа оперативни споразумения с 10 финансови посредници, които от м. декември 2016 г. стартираха отдаването на заеми на МСП. Към м. май 2017 г. са сключени общо 87 договора за близо 13.5 млн. лева. Заемите са отпуснати предимно за оборотен капитал и инвестиции в материални активи в сферата на търговията, ремонт на автомобили, транспорт и складиране, преработваща промишленост. Най-много средства са отпуснати на малки предприятия (57%), следвани от средни (23%) и микро предприятия (20%).

Оперативна програма „Околна среда“ (ОПОС)

Договорените средства към 22.05.2017 г. достигнаха 21.6% от бюджета на програмата, а реално изплатените средства – 2.9%. Обявени са 24 процедури на

стойност над 1 500 млн. лева, като са сключени 35 договора с бенефициенти за над 900 млн. лева.

По програмата се работи за успешната реализация на проекта за изработване на регионални пред-инвестиционни проучвания с бенефициент МРРБ, който е основен за изпълнението на приоритетна ос 1 „Води“.

Към настоящия момент са обявени 5 процедури за набиране на проектни предложения. Първата процедура е за Проектиране и изграждане на анаеробни инсталации за разделно събрани биоразградими отпадъци с бенефициенти 3 регионални сдружения за управление на отпадъците (PCYO): PCYO Русе; PCYO Бургас и PCYO Благоевград. Втората процедура е за Повишаване на информираността на заинтересованите страни за мрежата Натура 2000 с конкретен бенефициент по процедурата - дирекция „Национална служба за защита на природата“ в Министерство на околната среда и водите. Третата процедура е за Превенция и противодействие на свлачищните процеси за ограничаване на риска от тях (вкл. по републиканска пътна мрежа) с бенефициенти Община Асеновград, община Кърджали, община Лом, община Луковит, община Невестино, община Оряхово, община Своге, община Сливен, община Червен бряг за обекти на техни територии, Агенция „Пътна инфраструктура“ за обекти по републиканската пътна мрежа и Дирекция „Благоустройство и геозащита“ към Министерство на регионалното развитие и благоустройството за изпълнение на превантивни дейности и провеждане на инструментален мониторинг. Четвъртата процедура е за Разработване/ Актуализация на общинските програми за качеството на атмосферния въздух. Бенефициенти са общини с нарушено качество на атмосферния въздух. Последната процедура е с бенефициент Управляващият орган на Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ за осъществяване на функции по управление и изпълнение на програмата.

До края на 2017 г. предстои да бъдат обявени още 12 процедури. По приоритетна ос 1 „Води“ процедурите са за Изграждане на ВиК инфраструктура, като бенефициенти по тази процедура ще са ВиК оператори и Столична община. Втората процедура е за Доизграждане на мрежите за мониторинг на количеството на водите с конкретен бенефициент Дирекция „Управление на водите“ в МОСВ. Предстои обявяване и на процедура за набиране на проектни предложения за Доизграждане и/или оптимизиране на мрежите за контролен и оперативен мониторинг на химичното състояние на подземните води с бенефициент Изпълнителната агенция за околна среда. През второто тримесечие на 2017 г. предстои обявяването на процедура за Регионален инвестиционен ВиК проект за обособената територия на „ВиК“ ЕООД Смолян с конкретен бенефициент „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД – Смолян. Индикативната годишна работна програма предвижда по приоритетна ос 2 „Отпадъци“ през 2017 г. да бъде обявена и процедура за предоставяне на БФП за Трета фаза на интегрирана система от съоръжения за третиране на битовите отпадъци на Столична община с бенефициент Столична община с партньор „Топлофикация София“ ЕАД. Предстои обявяването на процедури за набиране на проектни предложения за Изпълнение на демонстрационни и пилотни проекти в областта на управлението на отпадъците. По приоритетна ос 3 „Натура 2000 и биоразнообразие“ се предвижда набиране на проектни предложения за Определяне и допълване на мрежата от морски защитени зони бенефициент по процедурата е Дирекция „Национална служба за защита на природата“ в МОСВ. Предстои и обявяване на процедура за предоставяне на БФП чрез подхода ВОРП за Подобряване на природозащитно то състояние на видове от мрежата Натура 2000 с бенефициенти ЮЛНЦ и общини. Последната процедура по приоритетна ос 3 е за Подобряване на природозащитно то състояние на видове и местообитания в мрежата Натура 2000 с бенефициенти структури на МОСВ и МЗХ,

ЮЛНЦ, общини и научни институти. По приоритетна ос 4 „Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища“ в ИГРП за 2017 г. е предвидено да се обявят следните процедури Мерки за въвеждане на решения за превенция и управление на риска от наводнения с бенефициенти общини. През второто тримесечие на 2017 г. предстои да бъде обявена и процедура за Изпълнение на проучвания и оценки във връзка с втори ПУРН за периода 2021-2027 г. с бенефициент Дирекция „Управление на водите“ в МОСВ. До края на 2017 г. е планирана за обявяване процедура за финансиране на Екосистемнобазирани решения за превенция и управление на риска от наводнения с крайни бенефициенти общините в България.

Оперативна програма „Региони в растеж“ (ОПРР)

Договорените средства към 22.05.2017 г. достигнаха 57.1% от бюджета на програмата, а реално изплатените средства – 5.76%. Обявени са 53 процедури на стойност над 2 700 млн. лева, като са сключени 400 договора с бенефициенти за над 1 700 млн. лева.

Една от важните области, финансирани по ОПРР, е здравната инфраструктура, към която е насочена приоритетна ос 4 на програмата с ресурс от 163.5 млн. лв. Дейностите се планира да бъдат осъществени чрез „голям проект“ като се очаква процедурата, по която да кандидатства Министерство на здравеопазването, да бъде обявена през м. декември 2017 г. от МРРБ.

Процедурите в изпълнение по ОПРР са:

- „Изпълнение на Интегрирани планове за градско възстановяване и развитие 2014-2020“ с конкретни бенефициенти общините на 39 града от 1-во до 3-то йерархично ниво на обща стойност 701 778 474 евро с пет инвестиционни приоритета: 1. Енергийна ефективност в административни и жилищни сгради; 2. Интегриран градски транспорт; 3. Градска среда; 4. Социална инфраструктура 5. Образователна инфраструктура. Целта на процедурата е да се подкрепи реализацията на Интегрираните планове за градско възстановяване и развитие, насочени към устойчиво и трайно преодоляване на високата концентрация на икономически, природни и социални проблеми в 39 града от 1-во, 2-ро, 3-то йерархично ниво в съответствие с Националната концепция за пространствено развитие на България за периода 2013-2025 г.
- Приоритетна ос 3 „Регионална образователна инфраструктура" - Обявени са две процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ - „Култура и спорт в училище“ на стойност 7 600 000 евро с конкретни бенефициенти Министерство на културата - за училища по изкуство и по култура и Министерство на младежта и спорта – за спортни училища. Целта на процедурата е подобряване качеството на образователната среда, осигуряване на възможност за целодневна организация на учебния процес. Процедура ”Подкрепа за професионалните училища в Република България“ на обща стойност 85 119 300 евро с бенефициенти МОН и приоритизирани общини и е насочена към подобряване на образователната инфраструктура от национално и регионално значение, предоставяща квалификация и умения на учащите, свързани с нуждите на пазара на труда, но същевременно и към подкрепа за обекти на образователната инфраструктура за учащи в неравностойно положение, приоритизирани на национално ниво.

- Приоритетна ос 5 „Подкрепа за деинституционализация на грижите за деца“ с два компонента: Компонент 1: Общини съгласно Картата на услугите за подкрепа в общността и в семейна среда и Картата на резидентните услуги на стойност 22 545 416 евро и Компонент 2: Министерство на здравеопазването на стойност 7 158 086 евро. Основната цел на процедурата е да осигури подходяща и ефективна социална инфраструктура, допринасяща за предоставяне на нов вид резидентни и съпътстващи услуги в общността, включително и здравно-социални, които да заменят институционалния модел на грижа за деца.
- Приоритетна ос 7 „Регионални пътища“ - процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Регионални пътища“ цели подобряване на свързаността и достъпността до TEN-T мрежата за товари и пътници чрез строителство, реконструкция и рехабилитация на първокласни, второкласни и третокласни пътища. Конкретен бенефициент е Агенция „Пътна инфраструктура“, а общият бюджет възлиза на 194 526 920 евро.

Предстоящи схеми по ОПРР 2014-2020:

- Планирано е обявяване на процедура „Развитие на туристически атракции“ по Приоритетна ос 6 с индикативен бюджет 50.4 млн. евро. Предстои процедурата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ от Управляващия орган да бъде координирана с ФМФИБ, който отговаря за избора на финансови посредници, предоставящи заеми и гаранции на крайни получатели посредством финансови инструменти по ОПРР 2014-2020. Проектите ще се финансират с комбинация от безвъзмездна финансова помощ и кредити, под формата на ниско-лихвени заеми с дългосрочен период на възвръщаемост, които ще се отпускат от Фондове за градско развитие. Ще се финансират цялостни интегрирани туристически продукти, като освен реставрационните дейности по обекта, следва да се предвидят и съпътстващи инфраструктурни и маркетингови дейности, както и генериращи приходи дребномащабни инвестиции в рамките на културната атракция или пряко свързани с нея.
- „Енергийна ефективност в периферните райони-2“ - цели да се повиши енергийната ефективност на публичната инфраструктура и на жилищния сектор в малките градове - опорни центрове на националната полицентрична система, съгласно НКПР. Индикативен бюджет 7.7 млн. евро.
- Приоритетна ос 5, процедура „Подкрепа за деинституционализация на социалните услуги за възрастни и хора с увреждания“ на стойност 21.2 евро. Бенефициентите-общини ще бъдат определени в съответствие с Плана за действие за периода 2016-2020 г. за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа.

Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“ (ОПТТИ)

Договорените средства към 22.05.2017 г. достигнаха 47.87% от бюджета на програмата, а реално изплатените средства – 9.86%. Обявени са 8 процедури на стойност над 3 600 млн. лева, като са сключени 28 договора с бенефициенти за над 2 200 млн. лева.

Основните усилия са насочени към осигуряване завършване на участък Лот 3.2 от АМ „Струма“ в срока на допустимост. На 20.04.2017 г. ревизиран финален вариант на формуляра за кандидатстване (ФК) за финансиране на Лот 3.1, Лот 3.3 и тунел „Железница“ от АМ „Струма“ е представен на JASPERS за преглед. На същата дата е избран идеен проект за изграждане на Лот 3.2, участък „Крупник – Кресна“ включващ подробно геодезическо заснемане и инженерно-геоложко проучване и парцеларен план за този участък от автомагистралата въз основа, на който следва да се възложи проектирането на фаза технически проект и строителство. На 27.04.2017г. от страна на JASPERS е издадено „Становище за завършване“ на финалния вариант на ФК за финансиране на Лот 3.1, Лот 3.3 и тунел „Железница“, а до края на м. май/началото на м. юни се очаква Формулярът да бъде одобрена от УО и изпратена за оценка на ЕК. Към настоящия момент Агенция „Пътна инфраструктура“ провежда процедура по оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) и оценка на съвместимост (ОС) за инвестиционното предложение „Подобряване на трасето на Лот 3.2 на АМ „Струма“. Планирано е тръжните процедури за избор на изпълнители на проектирането и строителството и на консултантската услуга да бъдат обявени през м. ноември 2017 г., а сключване на договор през м. май 2018 г. Очаква се ФК за Лот 3.2 да бъде подаден за одобрение на ЕК през м. септември 2018 г.

По ОПТТИ се изпълняват проекти за изграждане на участъци от автомагистрала „Струма“, рехабилитация и модернизация на ж.п. участъци по основната железопътна мрежа, както и проекти за разширяване на Софийския метрополитен, както следва: „Рехабилитация на ж.п. инфраструктура по участъците на ж.п. линия Пловдив – Бургас – възстановяване, ремонт и модернизация на тягови подстанции Бургас, Карнобат и Ямбол“ (очаквано приключване на проекта – 23.09.2017г.); „Модернизация на ж.п. участък Септември – Пловдив: част от Транс – европейската ж.п. мрежа – изграждане на четири броя пътни надлези“ – предстои стартиране на строително-монтажните работи; „Автомагистрала „Струма“ - Лот 3.1, Лот 3.3 и тунел Железница“ (Лотове 3. 1 „Благоевград – Крупник“ и Лот 3.3 „Кресна-Благоевград“ са на етап изпълнение; тунел Железница е на етап тръжна процедура за избор на супервизия; предстои обявяване на нова процедура за строителство; очаквано приключване на проекта като цяло в края на 2022 г.); „Проект за разширение на метрото в София : линия 3, етап I - участък "бул. Владимир Вазов - ЦГЧ - ул. Житница“ (изпълнява се, очаквано завършване на проекта – до края на 2020 г.); „Проект за разширение на метрото в София: Линия 3, Етап 2 – участък „ул. Житница – ж.к. Овча купел – Околовръстен път“ (сключени договори, очаквано начало на строителството – края на м. май-началото на м.юни).

По програмата са въведени в експлоатация следните проекти: „Изграждане на АМ "Калотина-София", лот 1 "Западна дъга на Софийски околовръстен път /СОП/", фаза 2“ (в експлоатация от 13.09.2016 г.) и „Проект за разширение на линия 2 на метрото в София, участък МС "Джеймс Баучер" до МС "Витоша" - фаза 2“ (в експлоатация от 20.07.2016 г.); по проект „Подобряване на системите за навигация и топохидрографните измервания по р. Дунав – фаза 2“ е доставен и пуснат на вода хидрографски кораб за измервания - официална церемония на 22.03.2017 г.

До края на годината предстои да бъдат обявени тръжни процедури за строителство в рамките на проекти „Рехабилитация на ж.п. линия „Пловдив - Бургас, Фаза 2“, „Модернизация на ж.п. линия „София-Пловдив“- участък „Елин Пелин – Костенец“, „Автомагистрала „Струма“ - Лот 3.1, Лот 3.3 и тунел Железница“ за тунел Железница. До края на м. декември 2017г. се планира да бъдат обявени тръжните процедури за избор на изпълнители на строителството и на строителния надзор на Лот 3.2 „Крупник-Кресна“ от АМ „Струма“.

Оперативна програма „Добро управление“ (ОПДУ)

Договорените средства към 22.05.2017 г. достигнаха 28.82% от бюджета на програмата, а реално изплатените средства – 3%. Обявени са 13 процедури на стойност над 317 млн. лева, като са сключени 78 договора с бенефициенти за над 190 млн. лева.

Програмата е насочена основно към публичния сектор и успешното ѝ изпълнение е свързано с успешното прилагане на приетите Пътна карта и Стратегия в областта на административната реформа, както и от Стратегиите в областта на съдебната реформа и на електронното управление.

По важните процедури по програмата са:

- „Приоритетни проекти в изпълнение на Пътната карта за изпълнение на Стратегията за развитие на електронното управление в Република България за периода 2016-2020 г.“ (приоритетна ос 1) - в изпълнение са 13 проекта на обща стойност 64 866 123 лв. Бенефициенти са: ИА "Автомобилна администрация", МП, Агенция „Митници“, ДАЕУ, АП, МТИТС, МЗ, НСИ, АГКК, МВР;
- „Стратегически проекти в изпълнение на Стратегията за развитие на държавната администрация 2014-2020 г., ПОС, ПИК и НАТУРА 2000“ (приоритетна ос 2) - в изпълнение са 9 проекта на обща стойност 14 037 882 лв. Бенефициенти са: МОСВ, НСОРБ, МРРБ, АМС.
- „Структуриране на данни и аналитични дейности в изпълнение на стратегическите документи за развитие на държавната администрация, развитие на електронното управление и въвеждане на електронното управление в сектор „Правосъдие““ - в изпълнение са 4 проекта на обща стойност 8 689 213 лв. Бенефициенти са: МС, МП, ДАЕУ, НСИ.
- „Ефективно прилагане на правилата на ЕС за държавните помощи при предоставяне на услуги от общ икономически интерес (УОИИ)“ (приоритетна ос 2) - в изпълнение е проект на Министерство на финансите, дирекция "Държавни помощи и реален сектор", на стойност 1 261 755 лв.
- „Въвеждане на Общата рамка за оценка (CAF) в администрациите“ (приоритетна ос 2) - в изпълнение е проект на ИПА на стойност 824 484 лв.
- „Повишаване на експертния капацитет на служителите в администрацията“ (приоритетна ос 2) - в изпълнение са 5 проекта на обща стойност 20 510 972 лв. Бенефициенти са: Академия на МВР, ИПА, МВР, ДИ, НСОРБ.
- „Повишаване на компетентността на магистратите и съдебните служители чрез ефективно обучение в Националния институт на правосъдието“ (приоритетна ос 3) - в изпълнение е проект на НИП на стойност 2 938 133 лв.
- „Стратегически проекти в изпълнение на Актуализирана стратегия за продължаване на реформата в съдебната система и Стратегията за въвеждане на електронно управление и електронно правосъдие в сектор „Правосъдие“ 2014- 2020 г.“ (приоритетна ос 3) - в изпълнение са 5 проекта на обща стойност 11 205 380 лв. Бенефициенти са: МП, ПРБ, ВСС.
- „Осигуряване функционирането на националната мрежа от 27 областни информационни центрове“ (приоритетна ос 4) - в изпълнение са и 27 договора за предоставяне на БФП на обща стойност 9 923 656 лв. с бенефициент 27-те общини.

До края на 2017 г. предстои да бъдат обявени планираните в ИГРП за 2017 г. 3 процедури (2 чрез директно предоставяне на БФП и 1 процедура на подбор на проектни предложения) на обща стойност 21 140 000 лв.:

- „Подобряване на системата за обратна връзка от потребителите на административни услуги и повишаване на качеството на административното обслужване“ с общ размер на БФП 590 000 лв. и бенефициент АМС.
- „Създаване на нови технологични, обучителни и организационни средства за подпомагане на дейността на инспекторатите“ с общ размер на БФП 550 000 лв. и бенефициент Главен инспекторат в АМС.
- „Повишаване на гражданското участие в процесите на формулиране, изпълнение и мониторинг на политики и законодателство“ с общ размер на БФП 20 млн. лева и допустими бенефициенти НПО и социално-икономически партньори и/или мрежи/коалиции/платформи на НПО/социално-икономически партньори.

Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ (ОПРЧР)

Договорените средства към 22.05.2017 г. достигнаха 49.36% от бюджета на програмата, а реално изплатените средства – 15.28%. Обявени са 41 процедури на стойност над 1 300 млн. лева, като са сключени 1 381 договора с бенефициенти за над 1 млрд. лева.

Предстоящите операции по програмата включват:

- Операция „Специфични обучения“ (приоритетна ос 1) - Операцията с бюджет 10 000 000 лв. цели да осигури предпоставки за кариерно развитие на неактивни и безработни лица да започнат професионално развитие чрез съвременно обучение, съобразено с потребностите на работодателите, както и възможност за компаниите, съгласно конкретните си нужди да осигурят продължаващо обучение за заетите лица. Операцията е силно фокусирана към сектори, основаващи се на знанията, високите технологии и ИКТ, преработвателната промишленост с по-висока добавена стойност на труда.
- Операция „Социално-икономическа интеграция на уязвими групи“ (приоритетна ос 2) - Операцията с бюджет 80 000 000 лв. цели осигуряване на подкрепа за социално включване чрез подпомагане интеграцията на пазара на труда на маргинализираните групи, осигуряване на достъп до образование и обучение, подобряване достъпа до социални и здравни услуги, развитие на местните общности и преодоляване на негативните стереотипи. Реализирането на операцията и основната ѝ цел изискват задълбочен и последователен подход, като за целта по взаимнодопълващ се начин ще бъдат използвани възможностите на три оперативни програми – Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, Оперативна програма „Региони в растеж“ и Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“. Бенефициенти са общини в партньорство с неправителствени организации; центрове за информация и професионално ориентиране; читалища; работодатели; доставчици на социални и здравни услуги и други;
- Операция „Нов шанс за социално включване“ (приоритетна ос 2) - Операцията с бюджет 1 000 000 лв. и бенефициент Агенцията за социално подпомагане е насочена към подкрепа за социалното включване на хората с

увреждания с оглед улесняване достъпа им до заетост посредством пилотно тестване и прилагане на практика на нов подход за експертно определяне на работоспособността на хората с увреждания.

- Операция „Подкрепа за лицата с увреждания“ (приоритетна ос 2) - Операцията с бюджет 6 000 000 лв. цели да се осигури качествена грижа за лицата с тежки увреждания чрез създаване на дневни центрове за комплексна подкрепа на лица с увреждания и техните семейства. Част от дейностите по операцията ще бъдат също насочени и към подобряване на достъпа до услуги за кариерно развитие и насърчаване участието на пазара на труда и възстановяване на трудовата активност на семейства с лица с увреждания.
- Операция „Открий ме“ (приоритетна ос 2) - Операцията с бюджет 4 000 000 лв. ще допринесе за превенция на институционализирането, за насърчаване на социалното включване на деца и младежи в неравностойно положение, включително такива с увреждания и в риск, настанени в резидентни услуги, чрез реализиране на мерки в посока формиране на умения за самостоятелност, учене и работа и подкрепа на личностното развитие. Бенефициенти са неправителствени организации и доставчици на социални услуги, в партньорство с общини, обучителни и образователни организации.
- Операция „Интегрирани действия за устойчиво градско развитие“ (приоритетна ос 2) - Операцията с бюджет 18 000 000 лв. ще окаже подкрепа за допълняемост на проектите, включени в ИПГВР за изграждане на социална инфраструктура извън процеса на деинституционализация - центрове за временно настаняване, кризисни центрове, приюти и центрове за работа с деца на улицата. Мерките целят повишаване качеството на живот, насърчаване на социалното включване и интегриране в обществото на групите в неравностойно положение и със специални потребности, както и на други уязвими групи. Бенефициенти са общините на 39 града от 1-во до 3-то йерархично ниво от националната полицентрична система.
- Операция „Равни шансове“ (приоритетна ос 2) - Операцията с бюджет 8 000 000 лв. цели да се създадат предпоставки за активно социално включване на хората с увреждания, като една от най-уязвимите групи в нашето общество. Операцията се насочва към повишаване степента на информираност на обществото за проблемите и възможностите на хората с увреждания и промяна в обществените нагласи спрямо тях. Бенефициенти са национално представителните организации на хора с увреждания.
- Операция „Подкрепа за водено от общностите местно развитие (ВОМР)“: (приоритетни оси 1 и 2) - Операцията с бюджет 97 300 000 лв. ще финансира проекти, насочени към включването на групи в неравностойно положение на пазара на труда, предоставяне на инвестиции за предприятията, насочени към подобряване качеството на работните места и квалификацията и уменията на заетите и др. Ще се прилагат мерки за насърчаване на предприемачеството с цел повишаване на самонаемането, мерки за подобряване достъпа до социални услуги на различни групи социално изключени или в риск от социално изключване лица. Ще бъдат подпомогнати най-уязвимите и маргинализираните групи като ромите, хората с увреждания, децата и възрастните в институциите, лица/деца в риск.

- Операция „Развитие на инструментите за формиране и прилагане на политиките за интеграция на хората с увреждания“ (приоритетна ос 3) - Операцията с бюджет 1 290 000 лв. и бенефициент Агенцията за хората с увреждания цели актуализиране, оптимизиране и апробиране на процесите по мониторинг, оценка и бюджетиране на политики по отношение интеграцията на хората с увреждания в контекста на изпълнението на националните ангажименти, произтичащи от Конвенцията за правата на хората с увреждания, повишаване квалификацията на служителите в администрацията в сферата на политиките по интеграция на хората с увреждания в областта на тяхното стратегическо планиране, изпълнение, мониторинг, контрол и оценка, включително при извършване на предварителна и последваща оценка на въздействието.
- Операция „Иновативни заедно“ (приоритетна ос 4) - Операцията с бюджет 10 000 000 лв. е насочена към институциите от системата на Министерство на труда и социалната политика и цели да допринесе за трансфера и въвеждането на социални иновации, добри практики, партньорски подходи към намиране на решения за общи проблеми, изграждане на специфични умения за партньорство и др., в сферите на пазара на труда, социалното включване, равните възможности и недискриминацията, условията на труд и изграждането на административния капацитет в тях.

Програма за Морско дело и Рибарство (ПМДР)

През 2016 г. започна реалното изпълнение на Програмата за морско дело и рибарство. Първите две отворени мерки бяха насочени към бизнеса – за преработка на рибни продукти и за инвестиции в аквакултурни ферми. В края на годината стартираха и мерките за подготовка на Местни инициативни рибарски групи и за дейности по изпълнение на Националната програма за събиране на данни, където бенефициент е Изпълнителната агенция по рибарство и аквакултури. Четирите отворени приема бяха с общ бюджет 14 млн. лв.

В изпълнение са:

- Мярка 5.4. „Преработване на продуктите от риболов и аквакултури“ - общият размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата е 10 млн. лв. Постъпили 28 проектни предложения.
- Мярка 2.2. „Продуктивни инвестиции в аквакултурите“, сектор „Малки проекти“, - общият размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата е 2 млн. лв. Постъпили 17 проектни предложения.
- Мярка 4.1. „Подготвителна помощ за стратегии за ВОМР“ - общият размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата е 821 749 лв. Допустими по процедурата са само кандидати - водещи партньори, които представляват местно партньорство, което не е прилагало подхода ВОМР в периода 2007 - 2013 г., или МИРГ, прилагала подхода ВОМР в периода 2007 - 2013 г. на територията или на част от територия, за която се кандидатства.
- Мярка 3.2. „Събиране на данни по Национална програма за събиране и управление на данни от сектор „Рибарство“ 2014 – 2016 г.“, като по нея директен бенефициент е Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури. Общият размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата е 1.2 млн. лв.

Обявени са следните процедури:

- Процедура чрез подбор на проекти по Мярка 1.8 „Рибарски пристанища, кейове за разтоварване, рибни борси и покрити лодкостоянки“, Сектор „Инвестиции в съществуващи рибарски пристанища“ с общ размер на безвъзмездната финансова помощ 10 млн. лв.
- Мярка 1.3 „Окончателно преустановяване на риболовните дейности” - с помощта на мярката ще се намали вредното въздействие на флота като цяло върху морската среда и ще се допринесе за балансирането на флота към възможностите за риболов. Общият размер на безвъзмездната финансова помощ е 1.7 млн. лв.
- Мярка 2.2 „Продуктивни инвестиции в аквакултурите“ - дейностите, предвидени в мярката ще допринесат за подобряване на конкурентоспособността и жизнеспособността на предприятията в сектора на аквакултурите, включително подобряване на безопасността и условията на труд. Общият размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата е 17 млн. лв.

До края на 2017 г. е предвидено да се обявят следните процедури:

- Мярка 1.7 „Добавена стойност, качество на продуктите и използване на нежелания улов“ с цел повишаване на добавената стойност или качеството на уловите от Черно море и река Дунав. Общ размер на БФП - 9 925 837 лв.;
- Мярка 2.3. „Насърчаване на нови производители на аквакултури, развиващи устойчиви аквакултури“ с цел насърчаване на предприемачеството в сектора на аквакултурите и подпомагане на създаването на предприятия за устойчиви аквакултури от нови производители на аквакултури. Общ размер на БФП - 16 624 555 лв. Допустими кандидати: лица, регистрирани по търговския закон или Закона за кооперациите, развиващи дейност в сектор Аквакултура;
- Мярка 2.5 „Аквакултури, осигуряващи екологични услуги“ с цел насърчаване развитието на аквакултури, които осигуряват екологични услуги, опазване на биологичното разнообразие и защита, поддържане и възстановяване на благоприятния статус на видовете и местообитанията от Натура. Допустими кандидати: лица, регистрирани по търговския закон или Закона за кооперациите, развиващи дейност в сектор Аквакултура;
- Мярка 4.2. „Изпълнение на стратегиите за водено от общностите местно развитие“ с цел насърчаване на икономическия растеж, социалното приобщаване, създаването на работни места и предоставяне на подпомагане за пригодността за заетост и трудовата мобилност в общностите в регионите, които зависят от риболов и аквакултури, включително диверсификация на дейностите в рамките на сектора на рибарството, както и в други сектори на морската икономика. Общ размер на БФП по процедурата 31 753 475 лв. Допустими кандидати: Местни инициативни рибарски групи
- Мярка 5.3. „Мерки за предлагане на пазар“ за подобряване на пазарната организация за продуктите от риболов и аквакултури. Общ размер на БФП по процедурата -1 897 155 лв.

Наблюдава се напредък по процеса на определяне на органите по програмата. Управляващия орган е в процес на изготвяне на актуализиран вариант на системите за управление и контрол, отчитащ направените от Одитния орган коментари.

Програмата за развитие на селските райони (ПРСР)

Договорените средства към 22.05.2017 г. достигнаха 22.93% от бюджета на програмата, а реално изплатените средства – 10.29%.

Програмен период 2014-2020 е първият, при който Общата селскостопанска политика се изпълнява при правила, които са общи с Кохезионната политика и важат както за Европейския фонд за развитие на селските райони, така и за ЕСФ, ЕФРР и КФ, поради което основно предизвикателство пред програмата остава интегрирането на програмата в системата ИСУН.

Следните схеми/проекти са в процес на обработка:

- втори прием по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ с бюджет 464 млн. лева - подмярката има за цел повишаване конкурентоспособността на земеделието и е насочена към инвестиции в земеделски стопанства.
- подмярка 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на земеделски стопанства“ - общ бюджет от 158 млн. лева. Подмярката има за цел подобряване на цялостната дейност, икономическата ефективност и конкурентоспособността на предприятия от хранително-преработвателната промишленост се подкрепят инвестиции в предприятия от хранително-преработвателната промишленост.
- подмярка 6.3 „Стартова помощ за развитието на малки стопанства“ - с прилагането ѝ се цели икономическо развитие на малките стопанства укрепването им в устойчиви и жизнеспособни единици. Бюджет 58.7 млн. лева.
- подмярка 7.2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ - насочена към подпомагане на различни видове малка по мащаби общинска инфраструктура като улици, пътища, ВиК, културна и образователна инфраструктура. Бюджет 744.8 млн. лева.
- подмярка 7.6 „Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и на културното и природното наследство на селата“ - бюджет 48,9 млн. лева. По подмярката се предоставя финансова помощ за възстановяване, реставрация, ремонт и/или реконструкция на сгради с религиозно значение.
- прием по мерките, свързани с плащания на площ - мярка 10 “Агроекология и климат ” (по мярката се изпълняват 5 годишни ангажименти по опазване на биологичното разнообразие, по опазване на почвите, на редки породи животни и редки растения.); мярка 11 “Биологично земеделие” (насочена към производителите на биологична продукция); мярка 12 “Плащания по „Натура 2000” и Рамковата директива за водите“ (за компенсиране на спазваните ограничения в местата по Натура 2000); мерки 13.1 “Компенсаторни плащания за земеделски стопани в планински райони” и 13.2 “Компенсаторни плащания за други райони, засегнати от значителни природни ограничения” (компенсиране земеделските стопани в

планинските и другите необлагодетелствани райони с цел подмерки е запазване на земеделието в тези райони и възпрепятстване на процеса на обезлюдяване).

До края на 2017 г. предстоят приеми по следите схеми:

- подмярка 2.1.2 „Консултантски услуги за малки земеделски стопани“ за безплатна консултантска помощ за малки земеделски стопанства, за да подготвят своите инвестиционни проекти по предстоящия прием.
- подмярка 2.1.1 „Консултантски услуги за земеделски и горски стопани“ за индивидуални консултантски услуги на земеделски стопани, млади стопани и горски стопани с цел подобряване на икономическите и екологичните показатели, и устойчивост на изменението на климата на техните стопанства.
- подмярка 4.1.2. "Инвестиции в земеделски стопанства по Тематична подпрограма за развитие на малки стопанства" - бюджет 24.4 млн. лева за подкрепа на малки земеделски стопани, за инвестиции в материални и нематериални дълготрайни инвестиции, които водят до подобряване на икономическата устойчивост и резултати на стопанството .
- подмярка 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“ - бюджет 166 млн. лева. Подмярката е насочена към земеделски стопани; признати групи или организации на производители или такива, одобрени за финансова помощ по мярка 9; еднолични търговци и юридически лица, различни от посочените. Ще се подпомага модернизиране на физическите активи на предприятията и земеделски производители преработващи земеделски продукти с цел производство на нови и качествени продукти, включително такива свързани с къси вериги на доставка.
- подмярка 6.1 "Създаване на стопанства на млади фермери" - бюджет 81 млн. лева. Ще се подкрепя създаване и развитие на стопанства на млади земеделски стопани.
- подмярка 6.4.1 „Развитие на конкурентоспособността на селските райони; създаване на заетост“ - бюджет е 98 млн. лева. Ще се подкрепят инвестиции в неземеделски дейности, като например развитие на туризъм (изграждане и обновяване на туристически обекти и развитие на туристически услуги); производство или продажба на продукти, които не са включени в Приложение 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз и други.
- подмярка 7.3 „ Широколентова инфраструктура, включително нейното създаване, подобрене и разширяване“ - бюджет 58.7 млн. лева за инвестиции за създаване на широколентова инфраструктура. Бенефициент по подмярката е Държавна агенция "Електронно управление".
- подмярка 7.6 „Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и на културното и природното наследство на селата“ е предвиден в периода ноември –декември с бюджет 29.3 млн. лева. Ще се подкрепят инвестиции за възстановяване, реставрация, ремонт и/или реконструкция на сгради с религиозно значение.
- Предвидени са и приеми по горските мерки: подмярка 8.3 „ Предотвратяване на щети по горите от горски пожари, природни бедствия и

катастрофични събития“ с бюджет 16.6 млн. лева; подмярка 8.4 „Възстановяване на щети по горите от горски пожари, природни бедствия и катастрофични събития“ с бюджет 7.8 млн. лева; подмярка 8.6 „Инвестиции в технологии за лесовъдство и в преработката, мобилизирането и търговията на горски продукти“ с бюджет е 17.6 млн. лева.

- Насърчаване учредяването на групи и организации на производители; подобряване сътрудничеството между стопаните, за да се повиши тяхната конкурентоспособност е цел на мярка 9 „Учредяване на групи и организации на производителите“ с бюджет 7.6 млн. лева;
- мярка 14 „Хуманно отношение към животните“ за насърчаване на хуманното отношение към животните, безопасността на храните и опазване на околната среда;
- подмярка 16.1 „Подкрепа за сформирани и функциониране на оперативни групи в рамките на Европейското партньорство за иновации“ е предвиден в периода ноември – декември. Подкрепата по мярката е за разходите за проучвания, за сътрудничеството и разходите за изпълнение на проекти.
- стратегии по подхода „Водено от общностите местно развитие“ по подмярка 19.2 Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие (ЛИДЕР) в периода юли – август с остатъчния бюджет по подмярката. По подмярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на стратегия за водено от общностите местно развитие“ ще се подкрепят текущи разходи за управление на стратегията на МИГ и разходи за популяризиране на стратегията за ВОМР на територията на нейното изпълнение. По подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ ще се подпомагат съвместни дейности и проекти на МИГ.

III. Финансов механизъм на ЕИП и Норвежки финансов механизъм 2014-2021 г.

България е четвъртата по големина страна-бенефициент по Финансовия механизъм на ЕИП и Норвежкия финансов механизъм (ФМ на ЕИП и НФМ) за периода 2014-2021 г. с общ размер на безвъзмездната финансова помощ от 210.1 млн. евро (115 млн. евро по ФМ на ЕИП и 95.1 млн. евро по НФМ).

Преговорите с представителите на страните-донори за договаряне на Меморандумите за разбирателство бяха финализирани само в два кръга от преговори (първата среща се проведе през м. септември 2016 г., а втората през м. ноември 2016 г.).

Меморандумите за разбирателство относно изпълнението на ФМ на ЕИП и НФМ 2014-2021 г. бяха подписани на 9.12.2017 г. Същите са ратифицирани със закон и обнародвани в Държавен вестник, брой № 8 от 24.01.2017 г.

В рамките на двата финансови механизми ще се финансират общо 8 програми:

Програма „Местно развитие, намаляване на бедността и подобро включване на уязвими групи“

Бюджет: 41 176 471 евро (35 000 000 евро безвъзмездна финансова помощ и 6 176 471 евро национално съ-финансиране). Програмен оператор: Министерството на образованието и науката. Партньори от страните-донори: Норвежката асоциация на

местните и регионалните власти (KS) и Съвета на Европа - международна партньорска организация.

Програма „Предприемачество в областта на културата, културно наследство и културно сътрудничество“

Бюджет: 11 764 706 евро (10 000 000 евро безвъзмездна финансова помощ и 1 764 706 евро национално съ-финансиране). Програмен оператор: Министерството на културата. Партньори от страните -донори: Норвежкия съвет по изкуствата (ACN).

Програма „Енергия от възобновяеми източници, енергийна ефективност, енергийна сигурност“

Бюджет: 32 941 176 евро (28 000 000 евро безвъзмездна финансова помощ и 4 941 176 евро национално съ-финансиране). Програмен оператор: Министерството на енергетиката. Партньори от страните-донори: Норвежката дирекция за енергийни и водни ресурси (NVE) и Националния енергиен орган на Исландия (OS).

Програма „Околна среда и изменение на климата“

Бюджет: 15 294 118 евро (13 000 000 евро безвъзмездна финансова помощ и 2 294 118 евро национално съ-финансиране). Програмен оператор: Министерството на околната среда и водите. Партньори от страните-донори: Норвежката агенция по околна среда (NEA).

Програма „Вътрешни работи“

Бюджет: 25 294 118 евро (21 500 000 евро безвъзмездна финансова помощ и 3 794 118 евро национално съ-финансиране). Програмен оператор: Министерството на вътрешните работи. Партньори от страните-донори: Норвежката дирекция полиция (POD) и Съвета на Европа - международна партньорска организация. Предстои да бъде потвърдено участието на Норвежкото министерство на правосъдието (NMOJ) и Норвежката дирекция за миграция (UDI) в управлението на програмата.

Програма „Правосъдие“

Бюджет: 35 294 118 евро (30 000 000 евро безвъзмездна финансова помощ и 5 294 118 евро национално съ-финансиране). Програмен оператор: Министерството на правосъдието. Партньори от страните-донори: Дирекция на Норвежката корекционна служба (KDI) и Съвета на Европа - международна партньорска организация. Предстои да бъде потвърдено и участието на Норвежкото министерство на правосъдието (NMOJ) в управлението на програмата.

Програма „Гражданско общество“

Бюджет: 15 500 000 евро. Програмен оператор: Офиса на финансовия механизъм. В момента е обявен конкурс за избор на оператор на Фонда за НПО. Крайният срок за подаване на оферти изтича на 20 март 2017 г.

Програма „Социален диалог – достойни условия на труд“

Бюджет: 951 000 евро. Програмен оператор: Иновация Норвегия.

Към момента в процес на подготовка са т.нар. идейни концепции за всяка програма, които подлежат на обсъждане, както с партньорите на страните-донори, така и с представители на заинтересованите страни на национално ниво. В срок до 9 юни 2017 г. Националното координационно звено ще изпрати за одобрение на страните-донори окончателен вариант на идейните концепции.

Приложение 1

ОП / Фонд	Бюджет на ОП (ЕС част и национално съфинансиране)	Сертифицирани разходи (ЕС част и национално съфинансиране) към 31.03.2017	% на изпълнение на ОП
1. ОП "Транспорт" / ЕФРР и КФ	1 911 152 498 €	1 883 941 926 €	98,58%
ЕФРР	433 893 801 €	407 562 839 €	93,93%
КФ	1 477 258 697 €	1 476 379 087 €	99,94%
2. ОП "Околна среда" / ЕФРР и КФ*	1 641 623 150 €	1 644 739 751 €	95,83%
ЕФРР*	432 956 946 €	504 461 903 €	100,00%
КФ	1 208 666 204 €	1 140 277 848 €	94,34%
3. ОП "Регионално развитие" / ЕФРР	1 601 274 759 €	1 528 834 972 €	95,48%
4. ОП "Развитие на човешките ресурси" / ЕСФ*	1 213 869 575 €	1 215 808 513 €	100,00%
5. ОП "Конкурентноспособност на българската икономика" / ЕФРР	1 162 215 552 €	1 124 602 880 €	96,76%
6. ОП "Административен капацитет" / ЕСФ	174 057 556 €	172 135 263 €	98,90%
7. ОП "Техническа помощ" / ЕФРР*	54 658 454 €	55 025 971 €	100,00%

* При изчисляване на процента на изпълнение за ОП/Фонд със сертифицирани разходи над 100% се отчита бюджета на ОП/Фонда